

Шетел тілінен тыңдалым дағдыларын дамытуға арналған онлайн ресурстар

ЖАРИЯЛАНДЫ
12.05.2026

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/188619/>

Тиесова Диляра Мерзатовна

Тиесова Алина Мақсатқызы

Тилеубек Аяулым

Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды Ұлттық Зерттеу университеті

Аңдатпа

Шетел тілін үйрену барысында тыңдалым дағдыларының маңызы зор. Тыңдалым – бұл тілдік коммуникацияның маңызды бөлігінің бірі, ол оқушының spoken language (ауызша тіл) мен жазбаша мәтіндерді түсіну қабілетін жетілдіруге ықпал етеді. Қазіргі заманда онлайн ресурстар шетел тілінен тыңдалым дағдыларын дамытуда тиімді құрал ретінде пайдаланылуда. Мақалада шетел тілін оқытуда тыңдалым дағдыларын дамытуға арналған бірнеше онлайн ресурстар қарастырылады. Ондай ресурстар қатарына YouTube платформасы, TED Talks, Duolingo, BBC Learning English және басқа да интерактивті сайттар мен қосымшалар кіреді. Бұл платформалар түрлі деңгейдегі тыңдалым материалдарын ұсынады, олар оқушылардың қызығушылығын арттырып, тілдік дағдыларын жетілдіруге мүмкіндік береді. Сонымен қатар, мақалада ресурстардың қолдану тәсілдері, оларды сабақ барысында интеграциялау жолдары, тыңдалым дағдыларын дамытудағы тиімді әдістер мен стратегиялар қарастырылады. Онлайн ресурстарды пайдалану арқылы оқушылар шетел тілін үйренуде белсенділік танытып, өз білімдерін одан әрі дамыта алады.

Кілт сөздер: тыңдалым дағдылары, шетел тілі, онлайн ресурстар, Duolingo, TED Talks, BBC Learning English, интерактивті құралдар.

Аннотация

Навыки аудирования имеют огромное значение при изучении иностранного языка. Аудирование является важной частью языковой коммуникации, помогая студентам

улучшить понимание устной и письменной речи. В настоящее время онлайн-ресурсы используются как эффективный инструмент для развития навыков аудирования на иностранном языке. В статье рассматриваются несколько онлайн-ресурсов, предназначенных для развития навыков аудирования в процессе обучения иностранному языку. К таким ресурсам относятся платформа YouTube, TED Talks, Duolingo, BBC Learning English и другие интерактивные сайты и приложения. Эти платформы предлагают материалы для аудирования различных уровней, что повышает интерес студентов и позволяет им совершенствовать свои языковые навыки. Кроме того, в статье рассматриваются методы использования ресурсов, способы их интеграции в учебный процесс, а также эффективные методы и стратегии развития навыков аудирования. Используя онлайн-ресурсы, студенты могут активно участвовать в изучении иностранного языка и развивать свои знания.

Ключевые слова: навыки аудирования, иностранный язык, онлайн-ресурсы, Duolingo, TED Talks, BBC Learning English, интерактивные инструменты.

Annotation

Listening skills are of great importance when learning a foreign language. Listening is an important part of language communication, which helps students improve their ability to understand spoken language and written texts. Nowadays, online resources are used as an effective tool for developing listening skills in a foreign language. The article considers several online resources designed to develop listening skills in teaching a foreign language. Such resources include the YouTube platform, TED Talks, Duolingo, BBC Learning English, and other interactive sites and applications. These platforms offer listening materials of various levels, which increase students' interest and allow them to improve their language skills. In addition, the article considers the methods of using resources, ways to integrate them during the lesson, and effective methods and strategies for developing listening skills. By using online resources, students can be active in learning a foreign language and further develop their knowledge.

Keywords: listening skills, foreign language, online resources, Duolingo, TED Talks, BBC Learning English, interactive tools.

Оқулықтар мен аудиоматериалдарды пайдаланатын сыныптағы сабақтар сияқты дәстүрлі оқыту әдістері біртіндеп заманауи және икемді тәсілдерге жол беріп келеді. Соңғы жылдары оқушыларға өз дағдыларын өз қарқынымен және ыңғайлы ортада дамытуға мүмкіндік беретін онлайн ресурстарға қызығушылық айтарлықтай артты. Онлайн платформалар, подкасттар, аудиокітаптар және бейнелер кең аудиторияға қолжетімді болып, тіл үйренуде жаңа мүмкіндіктер ашады және әркімге оқу үшін ең қолайлы құралдарды табуға мүмкіндік береді.

Онлайн тыңдау бойынша оқыту платформалары пайдаланушыларға тілмен өзара әрекеттесудің әртүрлі тәсілдерін ұсынатын кең ауқымды ресурстарды ұсынады. Бұл

платформаларға интерактивті курстар, тренажерлар, ойындар және оқу процесін қызықты және тиімді ететін басқа да элементтер кіруі мүмкін. Оқушылар өз деңгейлері мен қызығушылықтарына сәйкес келетін материалдарды таңдай алады, бұл оқу процесіне мотивация мен қатысуды арттыруға көмектеседі. Сонымен қатар, көптеген онлайн ресурстар ана тілінде сөйлейтіндермен өзара әрекеттесу мүмкіндігін ұсынады, бұл тек тыңдауды жаттықтыруға ғана емес, сонымен қатар сөйлеу дағдыларын жақсартуға мүмкіндік береді. Подкасттар мен аудиокітаптар да тыңдау дағдыларын дамытуда маңызды рөл атқарады. Олар студенттерге әртүрлі екпіндерге, интонацияларға және қарым-қатынас стильдеріне үйренуге көмектесетін нақты өмірдегі сөйлеуді тыңдаудың бірегей мүмкіндігін береді. Подкасттар әртүрлі тақырыптар мен форматтарды қамтиды, бұл әркімнің қызықты және пайдалы нәрсе таба алатынына кепілдік береді. Аудиокітаптар, өз кезегінде, тыңдауды түсіну дағдыларын дамытуға ғана емес, сонымен қатар сөздік қорын кеңейтуге және айтылымды жақсартуға көмектеседі. Шет тіліндегі шығармаларды тыңдау арқылы студенттер тілге енеді, бұл тереңірек оқуға ықпал етеді [1, 105 б].

Бүгінгі әлемде, жаһандану және халықаралық коммуникация барған сайын маңызды болып келе жатқандықтан, шет тілінде тыңдау дағдылары ерекше маңызды. Тыңдауды түсіну жеке және кәсіби тұрғыдан сәтті қарым-қатынастың маңызды бөлігі болып табылады. Технология мен интернеттің дамуымен тыңдауға арналған әртүрлі оқу ресурстарын ұсынатын көптеген онлайн платформалар пайда болды. Бұл платформалар пайдаланушыларға тыңдау дағдыларын дамытуға, айтылымды жақсартуға және сөздік қорын кеңейтуге көмектесетін материалдарға қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Бұл мақалада біз тыңдауды үйренуде таптырмас көмек бола алатын ең танымал онлайн ресурстардың кейбірін қарастырамыз.

Ең танымал тіл үйрену ресурстарының бірі — Duolingo. Бұл платформа тыңдау дағдыларын дамытуға бағытталған әртүрлі іс-шараларды қамтитын интерактивті сабақтарды ұсынады. Duolingo сабақтары ойынға айналдырылған, бұл оқу процесін қызықты және аз жалықтырады. Пайдаланушылар ана тілінде сөйлейтіндердің жазбаларын, толық түсіну жаттығуларын және айтылымды жақсартуға көмектесетін сөз тіркестерін тыңдай алады. Duolingo сонымен қатар бірнеше тілді үйрену мүмкіндігін ұсынады, бұл оны әртүрлі тілдік қажеттіліктері бар адамдар үшін жан-жақты құрал етеді [2, 32 б].

Тағы бір танымал платформа — ағылшын тілін үйрену материалдарының кең таңдауын ұсынатын BBC Learning English. Бұл веб-сайтта әртүрлі тақырыптар мен қиындық деңгейлерін қамтитын аудио сабақтар, подкасттар және бейнелер бар. BBC Learning English ағымдағы оқиғалар мен мәдени аспектілерге ерекше назар аударады, бұл оқушыларға тек тыңдау дағдыларын дамытуға ғана емес, сонымен қатар әлем туралы білімдерін кеңейтуге мүмкіндік береді. Аудио жазбалар мәтінмен бірге жүреді,

бұл пайдаланушыларға мазмұнды бақылауға және естілетін нәрсені жақсы түсінуге мүмкіндік береді. Сонымен қатар, платформа тыңдау дағдыларын дамытудың маңызды аспектісі болып табылатын әртүрлі екпіндер мен диалектілерді тыңдау мүмкіндігін ұсынады.

«Америка дауысы» (VOA) платформасы да назар аударарлық. Ол тіл үйренушілерге арналған ағылшын тіліндегі жаңалықтар мен білім беру бағдарламаларын ұсынады. VOA ағылшын тілін үйренушілерге арналған аудио материалдар бейімделген арнайы бөлімдерді ұсынады. Жазбалар мәтінмен бірге жүреді, бұл оқушыларға бір уақытта тыңдауға және оқуға мүмкіндік береді, бұл түсінуді айтарлықтай жақсартады. Сонымен қатар, VOA әртүрлі қиындық деңгейлеріндегі аудиожазбаларды тыңдау мүмкіндігін ұсынады, бұл ресурсты кең аудиторияға қолжетімді етеді. Платформа сонымен қатар әртүрлі тақырыптарды қамтитын подкасттарды ұсынады, бұл оқушыларға қызығушылық салаларын таңдауға және контексте тыңдау дағдыларын жақсартуға мүмкіндік береді [3, 15 б].

LingQ сияқты ресурстар тыңдауды үйретудің бірегей тәсілін ұсынады. LingQ пайдаланушыларға өз материалдарын жүктеуге мүмкіндік береді, сондай-ақ әртүрлі тілдердегі мазмұнның кең кітапханасына қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Оқушылар аудиожазбаларды тыңдай алады, мәтіндерді оқи алады және таныс емес сөздерді белгілей алады, бұл тілді тереңірек түсінуге ықпал етеді. Платформа сонымен қатар ана тілінде сөйлейтіндермен өзара әрекеттесу мүмкіндігін ұсынады, тыңдау тәжірибесі үшін қосымша мүмкіндіктер жасайды және қарым-қатынас дағдыларын жақсартады. LingQ жаңадан бастаушыларға да, тәжірибелі оқушыларға да қолайлы, әртүрлі қиындық деңгейлеріндегі материалдарды ұсынады. FluentU — тілді оқыту үшін нақты әлемдегі бейне және аудионы пайдаланатын ресурс. Платформа бейнелердің кең таңдауын, соның ішінде фильм үзінділерін, музыкалық бейнелерді және сұхбаттарды ұсынады, бұл оқу процесін жанды және қызықты етеді. Оқушылар субтитрлерді көре алады және жаңа сөздер мен сөз тіркестерін контексте зерттей алады, бұл тыңдауды түсінуді айтарлықтай жақсартады. FluentU сонымен қатар материалды бекіту және тыңдау дағдыларын дамыту үшін интерактивті іс-шараларды ұсынады. Бұл тәсіл оқушыларға тыңдау түсінігін жақсартуға ғана емес, сонымен қатар оқу процесінен ләззат алуға, тіл мен мәдениетке енуге мүмкіндік береді.

Тағы бір маңызды ресурс — YouTube, ол әртүрлі тілдердегі шексіз бейнелерге қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Платформада тыңдау дағдыларын дамытуға бағытталған оқу арналары бар. Мысалы, ағылшын тілін үйренуге арналған арналар көбінесе субтитрлері бар бейнелерді ұсынады, бұл оқушыларға тыңдау кезінде бақылауға мүмкіндік береді. Көптеген мұғалімдер мен тіл мектептері әртүрлі жаттығулар мен тапсырмалар арқылы тыңдау дағдыларын дамытуға көмектесетін мазмұн жасайды. YouTube сонымен қатар пайдаланушыларға қызықты тақырыптар мен форматтарды

таңдауға мүмкіндік береді, бұл оқуды жекешелендіреді және қызықты етеді.

YouTube – шетел тілін үйрену үшін кең көлемдегі ресурстар ұсынатын платформа. Онда түрлі тілдерде сөйлейтін адамдардың видеолары, сұхбаттар, дәрістер, курстар және т.б. бар. Тыңдалым дағдыларын дамытуға арналған арналар, мысалы, «English with Lucy», «Learn English with Emma» және «BBC Learning English» сияқты каналы, оқушыларға нақты тақырыптарды терең меңгеруге мүмкіндік береді. YouTube-тың артықшылығы – оның визуалды және аудиальды материалдарды біріктіруінде. Бұл тыңдаушыларға тілді контекстте түсінуге, сөйлеу қарқынын тыңдауға, акценттер мен интонацияларды қабылдауға көмектеседі. Оқушылар, сонымен қатар, өздерінің қызығушылықтарына сәйкес видеоларды таңдап, тыңдалым материалдарын өз деңгейлеріне қарай бейімдей алады [4, 44 б].

TED Talks – бұл әлемнің түрлі салаларындағы сарапшылардың қысқа, бірақ мазмұнды дәрістері. Бұл платформада шетел тілінде тыңдалым дағдыларын дамыту үшін тамаша ресурс болып табылады. TED дәрістерінде әртүрлі тақырыптар қозғалатындықтан, оқушылар өз қызығушылықтарына сай материалдарды таңдап, тыңдай алады. TED Talks тыңдалымға арналған қарапайым әрі тиімді әдіс болып табылады. Дәрістерді тыңдау барысында оқушылар өздерінің сөздік қорын кеңейтіп, сөйлеу мәдениетін меңгереді. Сонымен қатар, әр дәрістің транскрипциясы мен субтитрлері бар, бұл тыңдалымнан кейін мәтінді оқуға және түсінуге көмектеседі.

Duolingo – шетел тілдерін үйренуге арналған танымал мобильді қосымша. Бұл платформада тыңдалым дағдыларын дамыту үшін арнайы жаттығулар мен тапсырмалар бар. Duolingo-да оқушылар тыңдалым жаттығулары арқылы сөздерді, сөйлемдерді, фразаларды тыңдап, оларды дұрыс айтуға үйренеді. Сондай-ақ, Duolingo ойын түрінде білім беру әдісін қолданады, бұл оқушылардың мотивациясын арттырады. Тыңдалым жаттығуларының алуан түрлілігі оқушылардың қызығушылығын жоғалтпауға және білімді тереңдетуге мүмкіндік береді.

BBC Learning English – бұл шетел тілін үйренушілер үшін арнайы жасалған платформа. Онда тыңдалым дағдыларын дамытуға көмектесетін көптеген материалдар бар. BBC Learning English сайтында жаңалықтар, подкасттар, дәрістер және интерактивті жаттығулар ұсынылады. Сайттың артықшылығы – материалдардың жоғары сапасы мен кәсіби деңгейде дайындалуы. Оқушылар BBC Learning English арқылы тыңдалым дағдыларын дамыту барысында ағылшын тіліндегі мәдениетті, тарихты және қазіргі оқиғаларды түсінуге мүмкіндік алады. Бұл, өз кезегінде, тыңдалым дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

Podbean және Spotify – подкаст тыңдау үшін танымал платформалар. Оқушылар шетел тілінде подкасттар тыңдау арқылы тыңдалым дағдыларын тиімді түрде дамыта алады. Подкасттар әртүрлі тақырыптарды қамтиды, сондықтан оқушылар өз

қызығушылықтарына сәйкес тыңдай алады.Подкасттарды тыңдау барысында оқушылар тыңдау қарқынын, акценттерді, интонацияларды және сөйлеу стилін қабылдай алады. Бұл тәжірибе шетел тілін меңгеруде өте маңызды, өйткені тыңдалым дағдылары күнделікті өмірде сөйлеушілермен қарым-қатынас жасауда қажет.

LingQ – шетел тілін үйренуге арналған онлайн платформа, ол оқушыларға мәтіндерді тыңдау және оқу арқылы тілдік дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді. LingQ-да оқушылар мәтіндерді тыңдап, сөздерді белгілей алады, бұл олардың сөздік қорын байытады.LingQ платформасы интерактивтілік ұсынады, яғни оқушылар тыңдалым материалдарын өздері таңдай алады. Бұл әдіс оқушының өзін-өзі басқаруына және өзіне қажет ақпаратты іздеуге мүмкіндік береді [5, 361 б].

Quizlet – бұл интерактивті оқу құралы, ол оқушыларға сөздерді, фразаларды және терминдерді жаттауға көмектеседі. Тыңдалым дағдыларын дамыту үшін Quizlet-те тыңдалым жаттығулары мен карточкалар жасауға болады. Оқушылар өздері жасаған карточкаларды тыңдап, сөздерді жаттай алады.

Тіл үйренуге арналған подкасттарды ұсынатын ресурстардың ішінде Podbean ерекшеленеді. Ол ағылшын, испан, француз және басқа да шет тілдерін үйренуге арналған подкасттардың кең ауқымын ұсынады. Подкасттар тыңдау дағдыларын дамытудың тамаша тәсілі болып табылады, себебі олар сізге ана тілінде сөйлейтіндерді табиғи контексте тыңдауға мүмкіндік береді. Пайдаланушылар әртүрлі тақырыптар мен қиындық деңгейлеріндегі подкасттарды таңдай алады, бұл оқу процесін икемді етеді. Сонымен қатар, көптеген подкасттар транскрипттерді ұсынады, бұл оқушыларға тыңдалып жатқан нәрсені жақсы түсінуге және оларды қадағалап отыруға мүмкіндік береді.

EnglishClub платформасы сонымен қатар әртүрлі тыңдау материалдарын ұсынады. Сайтта тыңдау дағдыларын дамытуға көмектесетін аудио сабақтар, диалогтар және викториналар бар. EnglishClub оқушыларға білім деңгейіне сәйкес келетін материалдарды таңдауға мүмкіндік беретін әртүрлі қиындық деңгейлерін ұсынады. Платформада тыңдау дағдыларын жақсарту бойынша кеңестер берілген бөлімдер де бар, бұл оны осы саладағы қабілеттерін дамытқысы келетін кез келген адам үшін пайдалы ресурс етеді [6,130 б].

Осылайша, тыңдау дағдыларын дамытуға арналған онлайн ресурстар оқушылар үшін қуатты құрал болып табылады. Олар әрбір оқушының жеке қажеттіліктері мен қалауына бейімделетін әртүрлі материалдар мен әдістерге қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Заманауи технологиялар оқу процесін қолжетімді және ыңғайлы етіп қана қоймай, сонымен қатар оның тиімділігін айтарлықтай арттырады. Оқушылар кез келген уақытта және кез келген жерде оқи алады, бұл оларға тіл үйренуді күнделікті өміріне біріктіруге мүмкіндік береді.Дегенмен, онлайн ресурстарды пайдалану дәстүрлі оқыту әдістерін

алмастырмауы керек, керісінше оларды толықтыруы керек екенін атап өту маңызды. Мұғаліммен бетпе-бет сөйлесу және ана тілінде сөйлейтіндермен байланыс оқу процесінің ажырамас бөлігі болып қала береді. Онлайн ресурстарды қоса алғанда, әртүрлі әдістер мен тәсілдерді біріктіру нәтижелерді айтарлықтай жақсартып, оқу процесін үйлесімді ете алады. Қорытындылай келе, шетел тілін тыңдау дағдыларын дамытуға арналған онлайн ресурстар оқушылар үшін жаңа көкжиектер ашады, бұл оларға тілді тиімдірек және қызықтырақ меңгеруге мүмкіндік береді. Технологиялық прогресс пен білім беру стандарттарының өзгеруі жағдайында қолжетімді ресурстарды пайдалану ғана емес, сонымен қатар дағдыларыңыз бен оқу тәсілдеріңізді үнемі жетілдіру маңызды. Тыңдау — шетел тілін меңгерудің негізгі аспектісі, және оны дамыту әртүрлі әдістер мен ресурстарды қамтитын кешенді тәсілді қажет етеді. Тіл үйренудегі табыс тек оқулықтармен өткізілетін уақытқа ғана емес, сонымен қатар тілдің әртүрлі формаларындағы өзара әрекеттесу сапасына да байланысты екенін есте ұстаған жөн.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. *Артемов В.А. Шет тілін оқыту психологиясы. М., 2021. – 105 б.*
2. *Гез. Н.И. «Тыңдау мен сөйлеуді оқытудағы қарым-қатынас жағдайларының рөлі»: «Мектептегі шет тілдері». – 2020 — № 5 – 32 б.*
3. *Елухина Н.В. «Бастапқы кезеңде тыңдауды оқытуды күшейту»: «Мектептегі шет тілдері». – 2021 — № 5 – 15 б.*
4. *Ильина В. Я. Тыңдау жағдайында алынған қысқа мерзімді есте сақтаудың кейбір сипаттамалары // Уч. зап. М. Торез атындағы Мәскеу мемлекеттік пед. шет тілдері институты. 2022. – 44 б.*
5. *Білім: Идеалдар мен құндылықтар (тарихи және теориялық аспект) З.И. Равкиннің редакциясымен. Мәскеу: Ресей Білім академиясының Бастауыш және жоғары орта білім беру институты, 2022, 361 б.*
6. *Пассов, Е.И. Шет тілінде сөйлеуді оқытудың коммуникативтік әдісі. Мәскеу, 2021, 130 б.*

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimgger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.